

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
Факультет лісового і садово-паркового господарства
КАФЕДРА ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

з написання звіту з переддипломної практики студентами денної форми навчання освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 205 «Лісове господарство».

УДК 630*232

Методичні рекомендації з написання звіту переддипломної практики студентами денної форми навчання освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 205 «Лісове господарство». Уманський НУС, 2019. – 42 с.

Методичні рекомендації містять рекомендовану структуру звіту з переддипломної практики та пояснення до його виконання і написання

Укладачі: Козаченко І. В., канд. с.-г. наук., доц., Шпак В. П. – викл.

Рецензенти:

Балабак А. Ф. – доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри садово-паркового господарства (Уманський національного університету садівництва);

Гусак А. Ю. – Кандидат сільськогосподарських наук, головний лісничий ДП «Уманське лісове господарство»

Рекомендовано до друку науково-методичною комісією факультету лісового і садово-паркового господарства Уманського національного університету садівництва (протокол № 1 від 5 вересня 2019 р.)

© УНУС

© Козаченко І. В., 2019

© Шпак В. П., 2019

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ З ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ.....	6
РОЗДІЛ 2. РЕКОМЕНДОВАНА СТРУКТУРА ЗВІТУ З ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ.....	12
РОЗДІЛ 3. ПОЯСНЕННЯ ДО ВИКОНАННЯ ТА НАПИСАННЯ ЗВІТУ З ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ.....	14
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	36
ДОДАТКИ.....	38

ВСТУП

Перед лісовим господарством України гостро стоїть питання зі створення та вирощування високопродуктивних та стійких лісових насаджень. Також, не менш важливим є створення декоративних, захисних паркових насаджень, облаштування зон відпочинку, з метою поліпшення екологічної ситуації в певному регіоні та державі в цілому.

Без відповідного рівня розвитку лісокультурної справи, включаючи комплекс завдань – заготівлю високоякісного насіння, технологію вирощування садивного матеріалу, створення і вирощування високопродуктивних та біологічно стійких штучних лісових насаджень вирішення цих завдань неможливе. Дані, та інші, пов'язані з цим виробничі питання повинен професійно вирішувати інженер лісового господарства. Зважаючи на це, студент впродовж десяти навчальних семестрів має освоїти відповідний обсяг теоретичних та практичних знань з успішного вирішення цих завдань. Отримані знання студент, як майбутній інженер, повинен вміло застосувати на практиці в реальних виробничих умовах. Тому студент проходить переддипломну практику на виробництві.

За результатами проходження такої практики студент складає звіт, у якому відображаються всі передбачені цією програмою практики основи ведення лісового господарства на певному підприємстві. Студентом також узагальнюються висновки господарської діяльності конкретного держлісгоспу, на виробничих ділянках якого він проходив переддипломну практику.

Окрім виробничих питань, впродовж проходження практики студент повинен зібрати визначений керівником обсяг польових матеріалів, необхідних для дипломного проектування. Збір цих матеріалів та виконання певних видів лісогосподарських робіт необхідно проводити згідно затвердженого "Графіку проходження переддипломної практики".

Крім цього звіту, студент повинен подати на кафедру заповнений згідно вимог "Щоденник переддипломної практики". Вимоги до його заповнення вказані в самому "Щоденнику".

РОЗДІЛ 1.

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ З ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Текстова частина.

Текстова частина звіту з переддипломної практики включає в себе титульний лист, зміст, вступ (передмову), виклад загальних та спеціальних розділів, характеристику виконаних робіт, список використаних джерел, додатки, ілюстрації.

Титульна сторінка звіту оформляється у відповідності із зразком, наведеному в методичних вказівках (додаток 1).

Разом із матеріалами розділів титульний лист, у друкованому вигляді (українською мовою) подається на папері формату А4 за допомогою ЕОМ в редакторі MS Word (шрифт Times New Roman, розмір - 14 points, рядки - через 1,5 інтервали, поля - верхнє та нижнє - 2,0, праве - 2.5, лівє - 1,5 см). Сторінки нумеруються арабськими цифрами у верхньому правому кутку. Титульна сторінка (с. 1) входить до загальної нумерації сторінок звіту, але без нумерації .

Заголовки всіх розділів та підрозділів розміщують всередині листка. Абзаци в тексті починаються відступом рівним 15-17 мм. Перенесення слів в заголовках не допускається. В кінці заголовка крапка не ставиться. При наявності у заголовку двох речень їх розділяють крапкою. Виділення та підкреслення заголовків і формул, таблиць і ін. елементів тексту кольоровими олівцями або тушшю (крім чорного кольору) не допускається. Відстань між заголовком і текстом рівна 15-20 мм.

Кожен наступний розділ необхідно починати з нової сторінки, а підрозділи – з будь-якого місця сторінки. Неприпустимим є розташування назви підрозділу на одній сторінці, а його викладку – на наступній. Розділи

повинні мати відповідну порядкову нумерацію в межах всього звіту та позначаються арабськими цифрами з крапкою в кінці.

Вступ, список літератури і додатки нумерації не потребують. На відміну від них, підрозділи нумеруються арабськими цифрами в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається із номера розділу та самого підрозділу, відділених крапкою. В кінці номера підрозділу повинна бути крапка. наприклад: 2.4. (другий підрозділ четвертого розділу). За необхідності ведуть поділ підрозділів на дрібніші частини – пункти, які позначаються трьома цифрами, наприклад: 1.2.2. (перший пункт другого підрозділу другого розділу).

Ілюстративний матеріал. До даного матеріалу належать таблиці, схеми, графіки та фотографії. Їх розміщують після першої згадки про них. Ілюстрації, розташовані на окремих сторінках звіту, входять до загальної нумерації сторінок. Всі ілюстрації, за виключенням таблиць позначаються словом «Рис.» і нумеруються арабськими цифрами в межах розділу (напр., Рис. 1.2; Рис. 1.3; Рис. 3.3 і т.д.). Наскрізна нумерація ілюстрацій допускається.

Кожна ілюстрація повинна мати відповідну назву, яку проставляють під ілюстрацією (напр.: Рис. 2.1. Лісові культури дуба звичайного в кв. 13. в. 7 Юрківського л-ва). При необхідності ілюстрації забезпечують поясненням, що приводять нижче назви ілюстрації. Фотографії повинні бути контрастні, розміром не менше 9 x 13 см, а рисунки – розміром не більше стандартного листа, виконані чорною тушшю чи з використанням комп'ютерних програм.

У звіті з переддипломної практики повинен бути фотографічний матеріал, що підтверджує виконання різних етапів переддипломної практики (напр., фрагменти садиби лісництва: зображення лісокультурних площ, де закладались пробні ділянки: проведення різних видів рубок; фото цінних лісових об'єктів на території підприємства тощо).

Таблиці нумеруються послідовно арабськими цифрами (за винятком таблиць, поданих в додатку) в межах розділу. В правому верхньому кутку

таблиці поміщається підпис «Таблиця» з номером. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці (напр.: Таблиця

1.4). Якщо в розділі таблиця одна, її не нумерують. При перенесенні частин таблиці на іншу сторінку слово «Таблиця» і номер вказується один раз в правому верхньому куті над першою частиною (сторінкою) таблиці; а над іншими частинами (сторінками) пишуть «Продовж. табл.» або «Закінчення таблиці» і вказують відповідний номер таблиці. Таблиці розміщують таким чином, щоб можна було їх читати без повороту тексту. Кожна таблиця повинна мати тематичний заголовок, що відображає її зміст. Наведені у звіті таблиці повинні бути логічно пов'язані з текстом. В тексті повинно бути посилання на кожну із таблиць (напр.: табл. 2.2), після чого її необхідно навести. Посилання на таблицю роблять таким чином, аби не повторювати її тематичний заголовок. Висновки, котрі містять в собі аналіз табличних даних наводяться в тексті,.

Не допускається розривання таблиць в районі шапки, коли остання наводиться на одній сторінці, а результати – на наступній. Оформлення таблиці необхідно проводити в MS Word чи MS Excel.

Формули. Всі формули чи рівняння виконують в одиницях СІ, або в одиницях, допущених до застосування поряд з одиницями СІ. Формули в звіті (якщо їх більше однієї) нумерують арабськими цифрами в межах розділу. Номер формули складається із номера розділу і номера формули в розділі, розділених крапкою. Номер вказується з правого боку аркуша, на рівні формули, в круглих дужках (напр.: 2.1).

Наведення пояснень значень символів і числових коефіцієнтів необхідно наводити безпосередньо під формулою в тій же послідовності, в якій вони подані в формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова "де" без двокрапки.

Посилання. Посилання в тексті на використане літературне джерело дають в квадратних дужках, наприклад: [4], де цифрою вказано номер

джерела, згідно списку використаної літератури. При посиланні на ілюстрацію вказується її порядковий номер, наприклад: (рис. 3.1). На всі таблиці повинні бути відповідні посилання в тексті. Слово "Таблиця" в тексті пишеться повністю, якщо таблиця не має номера, і скорочено – якщо він є (напр.: Результати розрахунків наведено в табл. 3.3). При повторних посиланнях на табличний і ілюстрований матеріал слід вказати скорочено слово «дивись» (напр.: див. табл. 2.1).

Бібліографічний список. Список використаних літературних джерел повинен містити перелік використаних джерел, що задіяний при написанні даного звіту з переддипломної практики. Джерела розміщуються переважно в алфавітному порядку прізвищ авторів. Кожне джерело повинно мати прийняті в бібліографії: прізвище і ініціали автора чи авторів; повну назву літературного джерела; назву збірника або журналу, в яких опублікована робота, місце та рік видання; номер випуску книги чи журналу; сторінки (для книги повний обсяг, для статей - номери сторінок в збірнику або журналі). Розміщення наведених вище даних бібліографії проводиться з використанням розділових знаків після кожного з них. Як приклад, в кінці даних "Методичних вказівок" наведено список використаних джерел.

Послідовність проходження звітів з переддипломної практики. Підготовлений звіт із заповненим щоденником подається на перевірку керівнику переддипломної практики від підприємства, котрий після ознайомлення і відсутності суттєвих зауважень повинен бути ним підписаний. Підпис керівника підприємства завіряється печаткою. За результатами проходження переддипломної практики керівник підприємства підготовляє характеристику студенту, яку розміщує в щоденнику, а також відмічає виконання робіт в «Календарному графіку проходження практики». Дана характеристика завіряється печаткою.

Далі студент відмічає в канцелярії підприємства вибуття з переддипломної практики і разом із звітом, щоденником та зібраними

польовими матеріалами прибуває у визначений термін до вищого навчального закладу.

Керівник робить відповідні зауваження та рекомендації щодо представлених матеріалів. Він знайомиться зі щоденником практики, перевіряє дотримання студентом календарного плану робіт, ставить відмітку про виконання завдань, пише характеристику студенту.

Після перевірки звіту та ознайомлення з польовими матеріалами викладач приймає рішення про можливість допуску звіту до захисту, або необхідність його доопрацювання і представлення звіту до повторної перевірки.

Після усунення цих зауважень студент переплітає звіт, реєструє його в деканаті лісового і садово-паркового господарства і ще раз представляє керівнику практики. Керівник перевіряє врахування студентом зауважень і наносить на звіт резолюцію «До захисту» із вказанням дати кінцевої перевірки звіту та ставить свій підпис. Після цього студент подає звіт на кафедру для захисту.

У визначений за наказом по факультету день відбувається захист звіту на кафедрі перед з трьох чоловік. Захист проходить у формі співбесіди. В процесі захисту звіту студент повинен представити комісії власні польові матеріали для дипломного проектування, зібрані ним в процесі проходження переддипломної практики. За результатами захисту студенту виставляється одна з оцінок – "відмінно", "добре", "задовільно" або "незадовільно".

Після захисту звіти з переддипломної практики передаються на кафедру на однорічне зберігання та підлягають утилізації.

Не допускаються до захисту звіти з переддипломної практики незавершені звіти; та звіти виконані сторонніми особами на папері невідповідного формату, без польових матеріалів практики і фотографічного матеріалу.

Не допускаються до захисту звіти з переддипломної практики виконані з порушенням існуючих вимог ДСТУ, виправленнями та недбалим оформленням).

Після прибуття з місця практики студент повинен повідомити про своє прибуття керівника переддипломної практики від університету, а також представити звіт для перевірки.

Керівник робить відповідні зауваження та рекомендації щодо представлених матеріалів. Він знайомиться зі щоденником практики, перевіряє дотримання студентом календарного плану виконання робіт, ставить відмітку про виконання завдань і пише характеристику студенту.

Після перевірки звіту та ознайомлення з польовими матеріалами викладачем приймається рішення про допуск звіту до захисту, або необхідність доопрацювання і представлення звіту до повторної перевірки.

Після усунення зроблених керівником зауважень студент переплітає звіт, реєструє його в деканаті лісогосподарського факультету, і ще раз представляє керівнику практики. Останній перевіряє врахування студентом зауважень і наносить на звіт резолюцію «До захисту» з вказанням дати кінцевої перевірки звіту і ставить свій підпис. Після цього студент подає звіт на кафедру для захисту.

РОЗДІЛ 2

РЕКОМЕНДОВАНА СТРУКТУРА ЗВІТУ З ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Рекомендована структура звіту:

ВСТУП.....

РОЗДІЛ 1. НАЙМЕНУВАННЯ, РОЗТАШУВАННЯ ТА ІСТОРИЧНІ
ДАНІ ПІДПРИЄМСТВА, ДЕ ПРОХОДИЛА ПРАКТИКА ПРОХОДЖЕННЯ

.....

РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИРОДНО-ІСТОРИЧНИХ УМОВ
ТЕРИТОРІЇ РОЗТАШУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Лісорослинні та кліматичні умови.....

2.2. Ґрунотвірні породи та ґрунтові умови .

2.3. Гідрологічні умови

РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВА.....

3.1. Характеристика лісового фонду та екологічний стан лісів

3.2. Рубки головного користування

3.3. Рубки догляду і вибіркові санітарні рубки

3.4. Інші рубки, пов'язані з веденням лісового господарства

3.5. Лісонасіннева та лісорозсадницька справа

3.6. Лісовідновні заходи та лісорозведення

3.7. Заходи з лісозахисту та охорони лісу

3.8. Використання лісового фонду для потреб мисливського
господарства та культурно-оздоровчих цілей .

3.9. Побічне користування лісом.....

3.10. Висновки господарської діяльності підприємства

РОЗДІЛ 4. РЕЗУЛЬТАТИ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

- 4.1. Постановка проблеми та мета роботи
- 4.2. Об'єкти досліджень, методика та обсяги проведених робіт
- 4.3. Опис об'єктів досліджень.....

РОЗДІЛ 5. ХАРАКТЕРИСТИКА ВИКОНАНИХ РОБІТ. .

РОЗДІЛ 6. ІНШІ МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ДИПЛОМНОГО
ПРОЕКТУВАННЯ.....

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК

ДОДАТКИ

За погодженням з керівником переддипломної практики назви підрозділів у розділах 2, 3 та 4 можуть бути змінені. Зміненою може бути кількість підрозділів згаданих розділів. Уточнення їх кількості та назви визначається завданням майбутнього дипломного проектування.

РОЗДІЛ 3. ПОЯСНЕННЯ ДО ВИКОНАННЯ ТА НАПИСАННЯ ЗВІТУ З ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Пояснювальна записка до звіту з переддипломної практики є його основною складовою частиною. Її зміст свідчить про рівень розуміння студентом поставлених перед ним завдань, про глибину опрацювання ним тих чи інших аспектів переддипломної практики, про вміння студента аналізувати та викладати думку й власні судження відносно різних напрямків господарської діяльності підприємства, пов'язаних із лісогосподарським виробництвом.

Вступ. У вступі відображують мету проходження переддипломної практики, коротко описуються напрямки розвитку лісогосподарської діяльності в регіоні (Полісся, Лісостеп і т.д.), звертають увагу на характер направленості лісовідновних процесів в регіоні та успішність їх проходження.

Відомості про ті та інші питання можна отримати із вступної частини «Проекту організації і розвитку лісового господарства» конкретного держлісгоспу. Можна використати матеріал із спеціальних літературних джерел, в яких висвітлені питання стосовно вказаних аспектів розвитку лісового господарства.

Обсяг складає 1-2 сторінки комп'ютерного тексту.

Розділ 1. Найменування, розташування та історичні дані підприємства, де проходила практика. Період проходження практики. Із «Проекту організації...» потрібно взяти дані з місцезнаходження підприємства (держлісгоспу, ліспаркгоспу чи іншої організації), а також історичні відомості щодо створення підприємства, проведення лісовпорядкувальних робіт. Головну увагу приділяти роботам, останнього лісовпорядкування (розряд, час проведення, назва експедиції, коротко про результати лісовпорядкування).

Вказують особливості (площу, характер розміщення лісових масивів, рельєфу) території держлісфонду лісництва, на території якого проходить переддипломна практика.

В розділі обов'язково наводять таблицю структурної організації підприємства. Орієнтовна форма таблиці подається нижче.

Таблиця

Адміністративно-господарська структура та загальна площа

Назва лісництва та розміщення	Адміністративний район	Площа, га	Відстань, км	
			до контори держлісгоспу	до залізничної станції

В цьому розділі студент наводить період проходження переддипломної практики.

Обсяг розділу складає 2 сторінки комп'ютерного тексту.

Розділ 2. Характеристика природно-історичних умов території розташування підприємства. Для написання розділу потрібно скористатися відомостями, наведеними в «Проекті організації...». В ньому вказується назва лісо рослинної зони (зон), в якій знаходиться територія підприємства, наводяться орографічні та кліматичні умови території), дається характеристика ґрунтового покриву та ґрунотвірних порід. В розділі наводиться характеристика гідрологічних умов території розташування підприємства та рівень забезпеченості території держлісфонду шляхами сполучення.

Ці та інші наведені форми таблиць в розділах 1, 2, 3 є орієнтовними. Студент має право збільшити їх кількість або змінити форму, виходячи із

специфіки документації, якою він користується при написанні звіту, а також керуючись напрямком майбутнього дипломного проекту (роботи).

При описі лісорослинних умов наводять розподіл території держлісгоспу та лісництва за типами лісу. Цю інформацію слід подати як описову частину або скласти таблицю розповсюдження типів лісу за площею на території даного підприємства.

Опис кліматичних, ґрунтових та гідрологічних умов території лісогосподарського підприємства можна подавати як у вигляді тексту і у вигляді таблиць (табл. 2.1, 2.2, 2.3).

Ці та інші наведені форми таблиць в розділах 1, 2, 3 є орієнтовними. Студент може збільшити їх кількість та змінити форму, виходячи із специфіки документації, якою він користується при написанні звіту, а також керуючись напрямком майбутнього дипломного проекту (роботи).

Таблиця 2.1

Кліматичні показники території розміщення Уманського ДЛГ

№ п/п	Найменування показників	Одиниці виміру	Значення	Дата

Необхідно зробити висновок про кліматичні фактори, які негативно впливають на ріст деревної рослинності.

Таблиця 2.2

Назва ґрунту	Площа, га	% зайнятої площі

Необхідно вказати на найбільш поширені типи лісових ґрунтів підприємства. Бажано навести схему ґрунтового профілю найбільш поширеного типу ґрунту з описом генетичних горизонтів.

Таблиця 2.3

Назва річки	Протяжність, км	Швидкість течії, м/сек	Середня ширина, м	Середня глибина, м	Ширина обмежувальних смуг, м		Придатність до водного транспорту
					за нормативами	фактична	

Потрібно також вказати середній рівень ґрунтових вод, ступінь вологості та заболоченості території, навести відомості про гідромеліоративні роботи, якщо вони мали місце.

Обсяг підрозділу – 3-5 сторінок комп'ютерного тексту.

Розділ 3. Аналіз виробничо-господарської діяльності підприємства.

При описі підрозділів, з яких складається даний розділ, необхідно використовувати дані з "Проекту організації...". Впідрозділах наводиться матеріал як по держлісгоспу в цілому, так і по лісництву, на об'єктах якого студент проходить переддипломну практику.

При висвітленні питання стану і динаміки лісового фонду доцільно навести таблицю за орієнтовною формою (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Поділ лісів на групи та категорії захисності

Групи та категорії захисності лісів	Площа	
	га	%
Ліси I групи		
Разом лісів I групи		
Ліси II групи		
Разом лісів II групи		
Всього лісів I і II груп		

Потрібно показати динамічні зміни в лісовому фонді підприємства (зміни в покритій лісом площі, віковій структурі, запасі повноті насаджень

тощо), що відбулися за останні 10 років, і висвітлити питання екологічного стану лісів.

Доцільним є наведення сучасного стану лісового фонду лісогосподарського підприємства в межах груп лісів, категорій захисності, господарських частин, переважаючих порід і господарських секцій (табл. 3.2).

Відомості з виконання проекту рубок головного користування та доглядових рубок необхідно звести в таблиці (табл. 3.3, 3.4) та проаналізувати.

В підрозділі «Лісонасіннева та лісорозсадницька справа» необхідно проаналізувати лісонасінневу базу підприємства, особливості заготівлі та переробки лісонасінневої сировини, обсяги і асортимент заготовленого насіння, підготовки його до сівби, тощо.

Таблиця 3.2

Поділ загальної площі лісового фонду за категоріями земель та їх динаміка

Категорії земель	Площа	
	га	о/ /0
Площа земель лісового фонду постійного користування		

Таблиця 3.3

Виконання проекту рубок головного користування

Назва госпо дарств а	Середньорічний обсяг розрахункової лісосіки, запроектованої лісовпорядкуванням			Фактичний відпуск деревини в цілому за рік		
	площа, га	запас у ліквіді, тис. м ³	в т.ч. ділової, тис. м ³	площа, га	запас у ліквіді, тис. м ³	в т.ч. ділової, тис. м ³
Ліси І і групи						
Суцільнолісосічні рубки						

Щодо лісорозсадницької справи, то тут потрібно навести відомості про лісові розсадники підприємства, їх площу, види, асортимент вирощуваного садивного матеріалу, відсоток забезпечення ним потреб підприємства.

Також слід коротко навести агротехніки машин і механізмів, які застосовуються при цьому, специфіку організації праці в розсадниках держлісгоспу.

Відомості про лісові розсадники підприємства, асортимент вирощуваного садивного матеріалу можна також представити і у вигляді таблиці.

Таблиця 3.4

Проведення рубок догляду в держлісфонді Уманського ДЛГ

Види рубок	Потреба в рубках догляду з л/г міркувань, га	Фактично пройдено рубками догляду, га	% охоплення площі рубка ми догляду від потреби	Щорічний розмір користування		
				згідно проекту лісовпорядкування, тис.м ³	фактично виконано, тис.м ³	% виконання від проекту
Освітлення						

В підрозділі «Лісовідновлення та лісорозведення» необхідно навести щорічні обсяги робіт зі створення штучних насаджень, специфіку агротехніки створення і вирощування лісових культур до переведення їх в категорію покритих лісом земель. Необхідно також висвітлити питання

обробітку ґрунту на різних категоріях лісокультурних площ, садіння, розміщення рослин, переважаючі типи лісових культур, агротехнічні догляди, терміни переведення лісових культур в категорію покритих лісом земель, доповнення лісових культур, реконструкції малоцінних насаджень лісокультурними методами.

Даний аналіз необхідно провести щонайменше за останній 10-20 рр. період ведення лісокультурної документації на підприємстві.

Потрібно вказати переважаючий напрям лісовідновлення в лісах підприємства – штучний або природний, описати їх переваги і недоліки та обсяги застосування. Вказати, яким чином проводять сприяння природному відновленню.

Потребує зведення в таблицю основних видів робіт з лісовідновних заходів (табл. 3.4).

В кінці підрозділу студент повинен зробити висновок про успішність проходження процесів лісовідновлення на території підприємства, та вказати заходи, застосування яких привело б до поліпшення процесу проходження лісовідновних заходів на території підприємства.

Важливими є проведення аналізу заходів з лісозахисту та охорони лісу, ефективності їх використання в лісах підприємства. Потрібно навести описовий перелік розповсюдження основних хвороб та шкідників лісу, засоби боротьби з ними та їх ефективність.

Таблиця 3.5

Основні види робіт	Всього за 10-річний період	Середньорічне виконання, га	
		за 10-річний період	за останній рік
Садіння лісу			
Сприяння природному поновленню			

Доречним є висвітлення цих же питань для лісонасінневої та лісорозсадницької справи, адже тут боротьба з шкідниками та хворобами має вирішальне значення для кількості та якості вирощуваного садивного матеріалу.

Динаміку поширення досить розповсюджених шкідників та хвороб лісу доцільно звести в табл. 3.5.

Необхідно приділити увагу охороні лісу від різних ушкоджень (самовільні рубки, вивезення сміття в лісові масиви, пожежі тощо).

Таблиця 3.5

Динаміка поширення шкідників та хвороб лісу

Види шкідників і хвороб	Площа осередків ураження, га			
	на початок періоду	виникли знову	ліквідовано	згасли самостійно
Шкідники лісу				
Дубовий довгоносик				
Хвороби лісу				
Коренева губка				

Потрібно також навести розподіл насаджень лісництва, в якому студент проходив переддипломну практику, за класами пожежної небезпеки (табл. 3.6). Навести ступінь ушкодження лісів пожежами, розрахувати середній клас пожежної небезпеки та навести заходи щодо захисту лісових масивів від пожеж.

Таблиця 3.6

Розподіл площ насаджень за класами пожежної небезпеки

Клас пожежної небезпеки	Номери кварталів, віднесених до класу пожежної небезпеки	Площа, га
I		
II		
III		

Іншою важливою сферою діяльності підприємства є використання лісового фонду для потреб мисливського господарства та культурно-оздоровчих цілей. Запровадження біотехнічних заходів є важливим полем діяльності лісогосподарського підприємства. Обсяги запроектованих і виконаних біотехнічних заходів зі збереження та відтворення цінних видів мисливської фауни доцільно звести в табл. 3.7

Таблиця 3.7

Найменування заходів	Одиниці виміру	Щорічний запроектований обсяг робіт	% виконання
Заготівля сіна			
Зернові снопики			
.....			

Потрібно також навести орієнтовні кількісні дані мисливської фауни на території держлісфонду підприємства за даними останнього обліку.

Кожний держлісгосп також проводить певні види побічних користувань – випасання худоби, заготівлю сіна, грибів, ягід, горіхів, лікарської та технічної сировини, розміщення пасік тощо. Недеревні ресурси лісу можуть відігравати помітну роль в господарській діяльності підприємства.

Тому необхідно описати ті види побічних користувань, котрі мають місце на території держлісгоспу, в т.ч. використання орних земель та сіножатей для власних потреб. Бажано вказати продуктивність цих угідь і можливі шляхи її підвищення.

Аналіз виробничо-господарської діяльності підприємства повинен завершуватися висновками та узагальненнями Тут необхідно вказати, вирощування яких видів деревних порід на території підприємства є найбільш доцільним. Потрібно зробити висновки за видами та способами

рубок головного і проміжного користування, вказавши їх позитивні та негативні аспекти. Необхідно проаналізувати успішність проходження лісовідновних заходів на території держлісфонду підприємства та причини невдалого створення штучних насаджень, наявності не атестованих площ лісових культур, що знижує ефективність лісовідновних робіт в цілому.

Висновки слід зробити і відносно рівня стану охорони лісу від шкідників, хвороб та пожеж, оцінити загальний санітарний стан лісових насаджень підприємства.

В цілому, по кожному підрозділу розділу 3 потрібно зробити короткий висновок щодо рівня проведення тих чи інших лісогосподарських заходів та напрямків з їх поліпшення.

Обсяг розділу - 15-20 сторінок комп'ютерного тексту.

Розділ 4. Результати науково-дослідної роботи. Для написання розділу потрібно скористатися відомостями, наведеними в «Проекті організації». Вказується назва лісорослинної зони (зон), в якій знаходиться територія підприємства, наводяться орографічні та кліматичні умови території, переважаючі типи лісорослинних умов та типи лісу з вказанням їх площі та відсотку, який вони займають, як в межах держлісфонду підприємства так і в межах лісництва, де проводились дослідження.

В додатку необхідно навести реєстр типу лісу, в межах якого відбирались об'єкти для дослідження (додаток).

Розділ 4 є основним розділом, оскільки його програма передбачає збір польових матеріалів для дипломного проектування. Завдання зі збору матеріалів узгоджуються з науковим керівником від вищого навчального закладу. Керівник визначає обсяг робіт та об'єкти досліджень, забезпечує студента списком літератури з досліджуваної проблеми, а також науковими методиками, необхідними для науково-дослідної роботи.

Після виконання студентом певних етапів робіт керівник повинен відвідати дослідні об'єкти, закладені студентом, з метою надання необхідних консультацій та методичної допомоги з вивчення вибраної проблеми.

В підрозділі «Постановка проблеми та мета роботи» потрібно навести орієнтовну тему майбутнього дипломного проекту (роботи), висвітлити проблему та мету майбутньої роботи. Потрібно вказати орієнтовний майбутній результат, що його планується отримати після завершення досліджень, а також перспективи і можливості застосування отриманих даних у виробничих чи наукових цілях.

Підрозділ «Об'єкти досліджень, методика та обсяги проведених робіт» є дуже важливою частиною розділу 4. Тут необхідно навести назву лісництва

та держлісгоспу, місцерозміщення насаджень, розсадника чи інших об'єктів, де студент проводив дослідження. Потрібно також сформулювати мету досліджень, зробити опис основних положень методик, за якими проводились дослідження (методики закладки пробних ділянок, відбору ґрунтових зразків, вивчення ходу росту дерев, обліку природного відновлення, вивчення фізичних властивостей деревини тощо). В підрозділі наводять обсяги проведених робіт (кількість обслідуваних насаджень, закладених пробних ділянок, взятих ґрунтових зразків, зразків деревини на визначення фізико-механічних властивостей, зрізаних модельних дерев тощо).

Для дослідження лісових культур студент повинен закласти в середньому від 5 до 10 пробних ділянок. Для цього необхідно провести рекогносцирувальні обстеження з метою відбору таких насаджень (найкращих за продуктивністю, стійкістю, складом), в яких можна закласти пробні ділянки для детального вивчення цих лісових культур. Перед тим, як приступити до закладання пробних ділянок, студент повинен детально обстежити відібране насадження з метою підбору для закладки проби найбільш характерної частини деревостану.

Потрібно навести детальний опис та обслідування підібраних ділянок, вивчити їх лісівничо-таксаційні характеристики за існуючими документами (таксаційні описи, проекти створення лісових культур), а також ефективність застосування тих чи інших схем та способів змішування, вплив густоти на ріст, продуктивність і стійкість деревних компонентів.

Площа пробних ділянок має становити не менше 0,25 га з таким розрахунком, щоб кількість дерев головної породи на ділянці перевищувала 200 штук. Закладені ділянки можуть мати прямокутну, квадратну чи іншу форму. Пробні ділянки відмежовуються в натурі візирами і по периметру відзначаються білою фарбою. На кутових деревах фарбою наноситься кільце і на одному з них вказується номер пробної ділянки. Всі пробні ділянки повинні бути прив'язані до існуючої квартальної сітки. Студент проводить також геодезичну зйомку ділянки.

З метою більш точного визначення запасу деревостану перелік дерев краще проводити за 2-сантиметровими ступенями товщини. Для побудови графіка висот на кожній пробній ділянці потрібно виміряти висоти у 15-25 дерев кожної породи згідно пропорційного розподілу дерев за ступенями товщини. Зразок перелікової відомості дерев на пробній ділянці наведено в додатку 3.

Виходячи із характеристики надземної частини (продуктивності деревних компонентів, складу і кількості ярусів) насаджень, складу та рясності ґрунтового покриву, типу ґрунту, висоти над рівнем моря визначають тип лісорослинних умов і тип лісу.

Для характеристики росту дерев за висотою, діаметром і об'ємом в різні вікові періоди доцільно вивчити їх хід росту. Модельні дерева повинні чітко характеризувати середні таксаційні показники породи в досліджуваному насадженні.

Щодо місця проведених досліджень, то слід зазначити, на території якого лісництва (лісництв) і держлісгоспу знаходяться досліджувані об'єкти,

їхня висота над рівнем моря, крутизна та експозиція схилу, вікові групи деревостанів.

В підрозділі наводять також обсяги проведених робіт (кількість обстежених ділянок, кількість закладених пробних площ, взятих на хід росту модельних дерев, зразків ґрунту тощо).

В підрозділі "Опис об'єктів досліджень" студент наводить опис тих об'єктів, де він проводив свої дослідження в процесі переддипломної практики. Практично всі ці об'єкти, можливо, з деяким розширенням використовуються і для проведення робіт з дипломного проектування.

Якщо описуються як об'єкти досліджень лісові культури, то потрібно навести дані їх розміщення (квартал, виділ, площу), лісівничо-таксаційні показники (тип лісу, склад насаджень, вік, бонітет, середні діаметр та висоту,

абсолютну та відносну повноти, запас стовбурної деревини, схеми і способи змішування, густоту, розміщення садивних місць тощо), а також взаємодію тих чи інших порід при сумісному зростанні. Описують також склад підліску, підросту, трав'яного вкриття. Зразок опису пробної ділянки наводиться в додатку Г.

Ці та інші дані студент наводить як результат власних обстежень та досліджень об'єкту. Допускається також поряд з власними дослідними даними, наводити лісовпорядкувальні дані, дані обстеження ґрунтового покриву спеціалізованими організаціями та ін. Це дає змогу співставити результати з різних джерел.

Розділ 5. Характеристика викопаних робіт. В даному розділі студент описує, чи здійснювались роботи у відповідності з наміченими в "Щоденнику переддипломної практики" графіком виконання робіт

Потрібно зробити висновок, чи достатньо зібраного польового матеріалу для наступної роботи над дипломним проектуванням. Перелік робіт, а також час і місце їх проведення, необхідно навести у вигляді таблиці, перед якою коротко описується зміст виконуваних робіт (табл. 5.1).

Щоденник основних видів робіт студент складає як на основі «Календарного графіку», так і на основі реального виконання ним робіт на території держлісфонду того чи іншого лісництва.

Звіт з переддипломної практики завершується списком літератури, яка була використана при написанні звіту з переддипломної практики. Приклад складання такого списку наводиться в додатку .

Таблиця 5.1

Щоденних основних видів робіт при проходженні практики

Дата виконання роботи	Місце виконання роботи	Зміст роботи, яку виконував практикант
15.07.03 р.	Уманський ДЛГ	Ознайомлення зі структурою держлісгоспу, знайомство з керівником практики

Після бібліографічного списку наводять додатки, куди поміщають переважно копії матеріалів польових досліджень, відомості насаджень того чи іншого типу лісу, різні реєстри тощо.

Розділ 6. Інші матеріали для дипломного проектування.

Крім матеріалів переддипломної практики, студент зобов'язаний зібрати також і деякий інший матеріал, який є необхідним для дипломного

Щоденних основних видів робіт при проходженні практики

Дата виконання роботи	Місце виконання роботи	Зміст роботи, яку виконував практикант
15.07.19 р.	Уманський ДЛГ	Ознайомлення зі структурою держлісгоспу, знайомство з керівником практики

Після бібліографічного списку наводять додатки, куди поміщають переважно копії матеріалів польових досліджень, відомості насаджень того чи іншого типу лісу, різні реєстри тощо.

Розділ 6. Інші матеріали для дипломного проектування.

Крім матеріалів переддипломної практики, студент зобов'язаний зібрати також і деякий інший матеріал, який є необхідним для дипломного проектування.

Обсяг та характер цього додаткового матеріалу залежить від теми дипломного проекту (роботи) і повинен бути погодженим з керівником від вищого навчального закладу. Для студентів, які працюватимуть над дипломним проектом з лісокультурного напрямку, збір додаткового матеріалу полягає в наступному.

Для роботи над розділом 2 дипломного проекту «Економічна характеристика району та підприємства» студент повинен з «Проекту організації і розвитку лісового господарства ...» виписати всі дані, які торкаються економічної характеристики району та економічної характеристики підприємства. Крім цього, із відповідних форм звітності підприємства (форми 10ЛГ та 18ЛГ) потрібно виписати відповідні дані за минулий рік, щоб заповнити три таблиці, орієнтовна форма яких наводиться нижче (табл. 6.1, 6.2, 6.3).

Слід зауважити, що форму цих таблиць перед від'їздом на місце проходження переддипломної практики необхідно узгодити з керівником економічної частини майбутнього дипломного проекту.

Дані з наведених таблиць є основою для написання розділу 2 економічної частини дипломного проекту.

Таблиця 6.1

№ п/п	Найменування показників	Витрати, тис. грн.		Структура витрат, %
		Планові	Фактичні	
1.	Рубки, пов'язані з веденням лісового господарства			
2.	Допоміжні лісгосподарські роботи			
3.	Лісокультурні роботи			
4.	Охорона лісу від шкідників, хвороб і пожеж			
6.	Біотехнічні заходи			
7.	Побічне користування			
8.	Адміністративні витрати			
	Всього по лісовому господарству і мисливству			

Бажаним є також оформлення офіційного замовлення від підприємства на предмет розробки студентом конкретної теми з лісокультурного чи лісорозсадницького напрямку, яка є важливою для підприємства і вимагає якнайшвидшого вирішення. Це замовлення повинно бути завірено печаткою підприємства. Замовлення від виробництва студент, разом із іншими матеріалами переддипломної практики, представляє керівникові від вищого навчального закладу. Це замовлення є основою для розробки теми майбутнього дипломного проекту.

Таблиця 6.2

Джерела фінансування витрат лісгосподарського виробництва
Уманського ДЛГ за 2019 р.

Джерела покриття	Всього за рік	
	тис. грн.	%
Надходження за деревину від рубок догляду та інших рубок		
Асигнування з держбюджету		
Інші джерела		
Всього		

Таблиця 6.3

Основні техніко-економічні показники Уманського ДЛГ за 2019 рік

Назва показника	Одиниці виміру	Величина
1	2	3
Загальна площа держлісгоспу	га	
в т.ч. вкриті лісом землі	га	
Садіння лісових культур	га	
Середні витрати на створення і вирощування 1 га лісових культур	грн.	
Сприяння природному поновленню	га	
Обсяг рубань - всього	тис. м ³	
в т.ч. пов'язаних з веденням лісового господарства	тис. м ³	
Обсяг рубок головного користування	тис. м	
Середній запас у віці головного рубання	м ³ /га	
Витрати на ведення лісового господарства	тис. грн.	
Чисельність працюючих в лісовому господарстві	осіб	
Виріток на одного працюючого в лісовому господарстві	тис. грн.	
Середньорічний дохід на одного працюючого	тис. грн.	
Мобілізація власних коштів	тис. грн.	

Вибирати ділянки для наступного проектування слід таким чином, щоб вони відрізнялися типом лісу, категорією лісокультурної площі, наявністю чи відсутністю природного відновлення.

Таблиця 6.4

Характеристика лісокультурного фонду лісництва на 20__ рік

№ ділянки	Місцезнаходження ділянок	Площа, га	Тип лісу	Категорія лісокультурної площі
1	кв. 6, в. 20	4,5	С ₃ -См	Свіжий зруб
2	кв. 6, в. 21	2,7	С ₃ -бк-яцСм	Свіжий зруб
3	кв. 10, в. 12	0,6	С ₃ -См	Свіжий зруб
4	кв. 17, в. 36	0,9	С ₃ -бк-яцСм	Свіжий зруб
5	кв. 20, в. 21	2,2	С ₃ -бк-яцСм	Свіжий зруб
6	кв. 36, в. 20	1,2	С ₃ -бк-яцСм	Свіжий зруб
7	кв. 36, в. 27	0,7	С ₃ -бк-яцСм	Свіжий зруб
8	кв. 14, в. 7	0,7	Ц ₃ бк-смЯц	Свіжий зруб

Робота з підібраними ділянками для проектування на них типів лісових культур полягає в наступному. Необхідно детально ознайомитися з "Проектами лісових культур" на поточний рік, звернувши увагу на особливості агротехніки створення та вирощування лісових культур до стадії змикання. Обов'язково звернути увагу на собівартість створення 1 га лісових культур без агротехнічних доглядів та з агротехнічними доглядами, щоб мати контрольну цифру для порівняння при розробці власної проектної частини з лісових культур. Слід також ознайомитися з переліком операцій, які проводять на території держлісфонду лісництва при створенні лісових культур (спосіб обробітку ґрунту, методи та способи створення культур, кількість проведення агротехнічних доглядів, застосування механізмів тощо). Вияснити, яким чином ці операції проводять. Потрібно також дізнатись і записати орієнтовну вартість 1 тис. шт. сіянців порід, які використовують при створенні штучних насаджень на території даного лісництва чи держлісгоспу, а також обсяги доповнень лісових культур.

Всі ці дані необхідно записати або зробити відповідну ксерокопію з "Проектів лісових культур", помістивши їх в додатки звіту, як базові дані для майбутнього дипломного проектування.

На листах формату А4 необхідно накреслити план двох-трьох лісокультурних ділянок згідно зразка, наведеного в додатку 6. Тут же необхідно навести і результати геодезичної зйомки.

Детальний лісівничо-таксаційний опис вибраних під проектування лісових культур ділянок проводять за наступною схемою:

- квартал, виділ (додається "План лісокультурної ділянки"), матеріали геодезичної зйомки, прив'язка ділянки до квартальної сітки. площа ділянки, га;

- рельєф, крутизна схилу, експозиція, висота над рівнем моря;

- тип лісорослинних умов (ТЛУ), тип лісу;

- категорія лісокультурної площі, її якісна характеристика | колишнє насадження, його вік, склад, повнота; кількість пнів на 1 га. їх середній діаметр; природне поновлення: кількість на 1 га, тис. піт., склад за породами, вік. рівномірність розміщення по площі, походження (насіenne чи вегетативне); якщо ділянка вийшла з-під сільськогосподарського користування, то вказати, з-під яких культур вона вийшла – зернових чи просапних];

- які насадження (вік, склад, стан) чи угіддя оточують лісокультурну ділянку;

- склад підросту або підліску на ділянці;

- трав'яне вкриття: склад (українські та латинські назви), ступінь задерніння ґрунту;

- тип ґрунту (схема ґрунтового розрізу, опис генетичних горизонтів);

- зараженість ділянки личинками пластинчатовусих (кількість шт. / м² або відсутні).

Для отримання перелічених вище даних по вибраних ділянках необхідно скористатись також "Таксаційним описом", звідки слід переписати всі дані, які стосуються цих двох ділянок

В "Проекті організації..." необхідно також знайти розділ, де проектуються заходи із охорони навколишнього середовища. Тут передусім слід звернути увагу на заходи з охорони довкілля при проведенні

лісокультурних робіт, сприяння природному відновленню, обробітку ґрунту тощо. Основні положення слід законспектувати з метою написання окремого

підрозділу в майбутньому дипломному проєкті з охорони довкілля при проведенні лісовідновних робіт.

В процесі проєктування лісокультурних заходів значну увагу слід приділяти запровадженню безпечних прийомів праці. Важливим тут є також забезпечення робітників спецодягом, необхідними побутовими приміщеннями, обігрівальними вагончиками при роботі на відкритому повітрі взимку та інші заходи. Всі ці матеріали студент повинен зібрати на виробництві для наступного написання розділу з охорони праці.

Крім цього, за останні п'ять років потрібно провести аналіз виробничого травматизму на підприємстві з використанням даних, наведених в актах форми Н-1 та 7Т. При відсутності випадків виробничого травматизму на підприємстві протягом вказаного періоду, студент повинен взяти довідку, яку в майбутньому представить консультанту з питань охорони праці.

Нижче наводимо орієнтовні форми таблиць, заповнення яких необхідне для написання розділу з "Охорони праці" (табл. 6.5 - 6.10).

Тракторист								
; Лісоруб								
' Обрубник гілок								
Водії лісовозних автомобілів								
Лісокультурні робітники								
В с ь о г о								

Таблиця 6.8

Заходи з протипожежного влаштування лісів Уманського ДЛГ

Найменування заходів	Одиниці виміру	Проектується
1	2	3
1. Попереджувальні заходи		
Проведення агітаційно-роз'яснювальної роботи	грн.	
Організація агітаційних виставок при держлісгоспі	шт.	
Встановлення агітаційних вітрин біля контор лісництв	шт.	
Встановлення попереджувальних аншлагів	шт.	
Встановлення панно	шт.	
Обладнання місць відпочинку та куріння	шт.	
Обладнання місць для вогнищ	шт.	
Проведення лекцій та бесід для населення	шт.	
Публікація статей на протипожежну тематику в районній газеті	к-кість	
Виступи по радіо	к-кість	
2. Дорожнє будівництво		

Будівництво доріг протипожежного значення	км	
Будівництво мостів на дорогах протипожежного значення	шт.	
Ремонт доріг протипожежного значення	км	
3. Організація зв'язку		
Створення особистого телефонного зв'язку	км	6
Придбання радіостанцій	шт.	8
4. Дорожно-сторожова служба		
Обладнання КПП із шлагбаумом	шт.	1
Утримання коней та мототранспорту лісової охорони	тис. грн.	7,0
Наймання тимчасових пожежних сторожів	чол.	7
5. Заходи боротьби з пожежами		
Організація пунктів зосередження протипожежного інвентаря	шт.	7
Будівництво пожежного депо на три автомашини	шт.	1
6. Придбання протипожежних механізмів і обладнання		
Мотопомпа МП-600	шт.	6
Вогнегасник ранцевий ОРМ-1	шт.	24

Таблиця 6.9

Наявність санітарно-побутових приміщень у Синицькому лісництві

Назва приміщень	Кількість, штук
Гардероб	
Душові кімнати	
Кімната для відпочинку	
Кімната для переодягання	
Кімната для сушіння одягу та взуття	
Склад для зберігання спец, одягу	
Туалет	
Умивальник	

Таблиця 6.10

Назва інвентарю	Наявність, шту к
Автомашина	
Багри	
Бензопила	
Бочка для води	
Відра	
Вогнегасники	
Граблі	
Лопати	
Мотопомпа	
Обприскувачі ранцеві	
Плуг для прокладання мінералізованих смуг	
Пожежна вежа	
Сокири	
Трактор	
Щити пожежні	

Після завершення збору наведеного в "Методичних рекомендаціях" переліку польових матеріалів, відомостей з необхідної документації, студент повинен приступити до виконання розділів дипломного проекту (роботи). Всебічне виконання завдань та ретельне опрацювання рекомендованого даними вказівками матеріалу є передумовою успішного і своєчасного виконання студентом дипломного проекту, а також успішного його захисту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Анучин Н.П. Лесная таксация - М.: Лесн. пром-сть.1982.-552 с.
2. Гаврусевич А.Н. Основные принципы создания биологически устойчивых лесных культур ели обыкновенной в Карпатах //Лесоводство и агролесомелиорация. К.: Урожай, 1973. - Вып.32. - С.46-51.
3. Генсірук С.А. Ліси України. - К.: Наук, думка, 1992. - 408 с.
4. Генсірук С.А. Ліси Українських Карпат та їх використання. - К.: Урожай, 1964.-291 с.
5. Герушинский З.Ю. Определитель типов леса Украинских Карпат. - Львов: Облполиграфиздат, 1987. - 164 с.

6. Герушинський З.Ю. Типологія лісів Українських Карпат. - Львів: Піраміда, 1996. - 208 с.
7. Голубець М.А. Ельники Українських Карпат. - К.: Наук, думка. 1978. 262 с.
8. Гордієнко М.І., Корецький Г.С., Маурер В.М. Лісові культури. - К.: Сільгоспосвіта, 1995. - 328 с.
9. Горшенин Н.М., Швиденко А.М. Лесоводство - Львов: Вища школа, 1977.-304 с.
10. Гузь М.М. Кореневі, системи деревних порід Правобережного Лісостепу України. - К.: Ясмина, 1996. - 145 с.
11. Дебринюк Ю.М. Лісові культури. Методи і способи їх створення у типах лісу західного регіону України. - К.: ІСДОУ, 1994. - 168 с.
12. Іванюк А.П. Природа вітровалів та їх вплив на продуктивність лісу в гірських та передгірських умовах Українських Карпат. - Автореф. дис... канд. с.-г. наук. - Львів, 1996. - 20 с.
13. Калінін М.І. Лісові культури і захисне лісорозведення. - Львів: Світ, 1994.- 296 с.
14. Калинин М.И., Мякуш И.И., Дебринюк Ю.М. Строение корневых систем лесообразующих пород смешанных буково- пихтово-еловых насаждений Украинских Карпат //Лесн. журн. - 1988. -№3.-С.9-12.
15. Калужский Н.И. Особенности создания лесных культур в западных областях УССР. Львов: Изд-во Львов, ун-та, 1961.- 60 с.
16. Калущький І.Ф. Вітровали на північно-східному макросхилі в Українських Карпатах. - Львів: Манускрипт, 1988. - 204 с.
17. Лісове насінництво / Дебринюк Ю.М., Калінін М.І., Гузь М.М., Шаблій І.В. - Львів: Світ, 1998. -432 с.
18. Лісовирощування в західному регіоні України / Дебринюк Ю.М., Осмола М.Х., М'якуш І.І., Мельник О.С. - Львів: Світ, 1994.-408 с.
19. Нормативно-справочные материалы для таксации лесов Украины и Молдавии. - К.: Урожай, 1987. - 560 с.

20. Ониськів Н.И, Гаврусевич А.Н., Гниденко В.И. Особенности создания лесных культур в Карпатах. - К.: УСХА, 1987. - 108 с.
21. Проект організації і розвитку лісового господарства Верховинського держлісгоспу Івано-Франківського обласного управління лісового господарства. Книга 1. Пояснювальна записка. Відомості запроєктованих господарських заходів. - Ірпінь, 1997. -312 с.
22. Рябчук В.П. Довідник аспіранта та студента. - Львів: УкрДЛТУ, 2000. - 98 с.
23. Рябчук В.П. Недеревна продукція лісу. - Львів: Світ, 1996. - 312 с.
24. Справочник лесничего /Новосельцев В.Д., Горбов Д.Ф., Зотов Д.И. и др. - 5-ое изд. - М.: Агропромиздат, 1986. - 352 с.
25. Стойко С.М. Причины ветровалов и буреломов в карпатских ельниках и меры борьбы с ними //Лесн. хоз-во. - 1965. - № 9. - С. 12-15.
26. Шевченко С.В., Цилюрик А.В. Лесная фитопатология. - К.: Вища школа, 1986. - 384 с.
27. Дебринюк Ю. М., Іванюк А. П., Гузь М. М. Методичні рекомендації зі збору матеріалів та написання звіту з переддипломної практики для студентів напрямку 1304 «Лісове та садово- господарство» спеціальності 30403 «Лісове господарство» стаціонарної форми навчання. Львів, 2003. – с. 40

ДОДАТКИ

Додаток А

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
Кафедра лісового господарства

ЗВІТ

з переддипломної практики студента групи _____

П.І.Б.

Керівник від університету

(наукове звання, посада, П.І.Б.)

Керівник від виробництва лісничий Синицького л-ва
П.І.Б.

(підпис, завірений печаткою л-ва) Звіт зданий в деканат ЛГФ

(дата, підпис) Звіт перевірений

(дата, підпис керівника) Звіт захищений з оцінкою "
(дата, підписи голови та членів комісії)

Умань – 2019

Додаток Б

РЕЄСТР

лісових насаджень штучного походження, які зростають на території
держлісфонду Синицького лісництва в типі лісу Сд-бк-яцЯл

Квартал	Виділ	Площа , га	Таксаційний склад насадження	Вік, років	Запас, м ³ /га	Відносна повнота
4	4	0,4	8Ял2Яц + Бк	12	10	0,6
	18	6,0	8Ял2Яц + Яв	2		
	17	5,1	9Ял1Яц + Яв	43	230	0,7
13	2	6,4	8Ял2Бк + Яс, Б	53	330	0,6
16	5	3,5	ЮЯл	37	290	0,7
	6	10,0	8Ял20с	48	300	0,7
	7	0,7	ЮЯл	83	380	0,5
					..	

Відомість переліку дерев на пробній ділянці

Додаток В

Уманське ДЛГ. Синицьке л-во: ПД-№3п; кв. 34, в. 13, пл. 7,3 га; розмір проби - 50 x 41 м; 36 років; час закладки - 1.03.2019 року											
Ст. товщини	Дуб звичайний				Ясен звичайний				Я » о 'Г		
	ділова	панів ділова	дрова	висоти	ділова	панів ділова	дрова	висоти	І панів ділова	дрова	висоти
4											
6											
8											
10											
12											

Додаток Г. Зразок опису пробної ділянки

СИНИЦЬКЕ ЛІСНИЦТВО УМАНСЬКОГО ДЛГ; ПД- № 3п: кв. 34,
вид. 13, пл. 7,3 га; Бпд = 50 x 41 м = 0,205 та; 36 років; час опису та закладки
пробної ділянки - 1.03.2019 року.

Насадження за участю модрини та дуба північного в доброму' стані.
Вражають стовбури модрини дуже високі, малозбіжисті, прекрасно очищені
від сучків. Модрина росте за дуже високим класом бонітету.

Насадження створено за схемою змішування: Зр.Мд з Яс 2р. Дпн з
розміщенням 2,0 x 1,0 м. В рядах модрина і ясен чергуються окремими
посадковими місцями. Ряди дуба північного чисті.

Щодо видової приналежності модрини, то її можна класифікувати як
гібридну. Кора дерев має різну варіабельність - від тонкої пластинчастої до
відносно товстої борозенчастої. Сучки в більшості екземплярів тонкі,
направлені під гострим кутом до стовбура. Крона компактна, займає 1/3 - 1/4
висоти стовбура. Колір пагонів варіює від червоного до жовтого. Насінні
луски шишок - від прямих, як у модрини європейської, до вигнутих - як у
модрини японської. Форма шишок – від циліндричної або яйцеподібної до
округлої. В ряду екземплярів спостерігається звисання гілок другого
порядку, що є характерним для модрини європейської. Перелічені ознаки є
підтвердженням того, що на даній ділянці зростає гібридний вид модрини з
перевагою ознак модрини європейської.

Частина стовбурів породи має невеликий шаблевидний вигін в нижній
частині. Стовбури модрини є абсолютно здоровими без ознак механічних чи
природних пошкоджень.

Досить інтенсивним ростом відзначається і дуб північний. Однак, він
відстає від модрини в рості і має вигін в бік, протилежний від ряду модрини.
При цьому, саме наявність дуба північного, а також відносно густе
розміщення порід на ділянці сприяє формуванню у модрини дуже
компактної та високо піднятої крони,

Ясен, який зростає в рядах модрини, сильно пригнічується нею і зберігся лише там, де з тих чи інших причин відсутня модрина. Введення ясена в ряди модрини було помилковим. При цьому ширину міжрядь доцільно було б збільшити до трьох метрів. На час дослідження оптимальне розміщення модрини в насадженні становить 2 x 3...2 x 4 м.

В підліску насадження є багато природного бука та граба. В трав'яному покриві домінують ожина та барвінок, рідше трапляються щитник чоловічий, безщитник жіночий, копитняк.

Відносна повнота насадження 1,0.

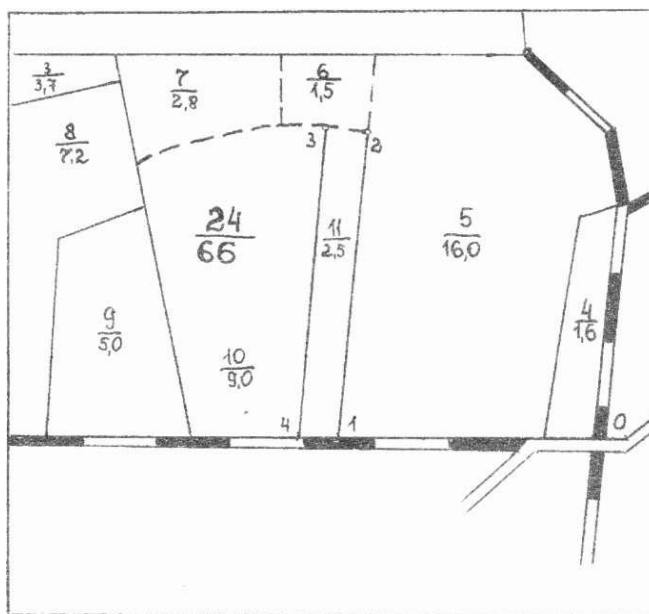
Тип лісу - D₂_3 -ГБК.

Таксаційні дані насадження за 2019 р.: 4Дпн5Мдє1Яс + Бк. Г; лісові культури: 26 років; Н 12 м; D = 12 см; бонітет Іа; 1Ъ-г-бкД; 0,7; 80 м⁵/га; Прж 1998 р. на пл. 1.8 га-26 м³

План

розміщення лісокультурної ділянки №1, запроектованої під створення
лісових культур на 2019 рік в кв. 24, в. 11, пл. 2,5 га

М 1 : 10000

№ точок	Р у м б и		Довжина ліній, м
	Назва	Величина	
0 - 1	ПнЗх	1°	557
1 - 2	ПнСх	3°	430
2 - 3	ПнЗх	1°	50
3 - 4	ПдЗх	3°	430
4 - 1	ПнСх	1°	50
0 - 1	ПнЗх	1°	557

МЕТОДИЧНЕ ВИДАННЯ

Козаченко І. В., Шпак В. П. Методичні рекомендації по написанню звіту з переддипломної практики студентами стаціонарної форми навчання освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 205 «Лісове господарство». Уманський НУС, 2019. – 42 с.

Тираж 30екз. Об'єм 2 ум. Умовного аркуша

Міністерство освіти і науки України
Уманський національний університет садівництва
20305 вул. Інституцька 1, м. Умань, Черкаська обл..
Тел. (04777) 3-43-79